

Bankacilik Sektorunde Kaynak Yapisi ve Kaynak Maliyetine Iliskin Kisitlar

Koray Alper
Avrupa Yatirim Bankasi

Bankacilik Sektoru: Riskler Kirilganliklar ve Cozum Onerileri

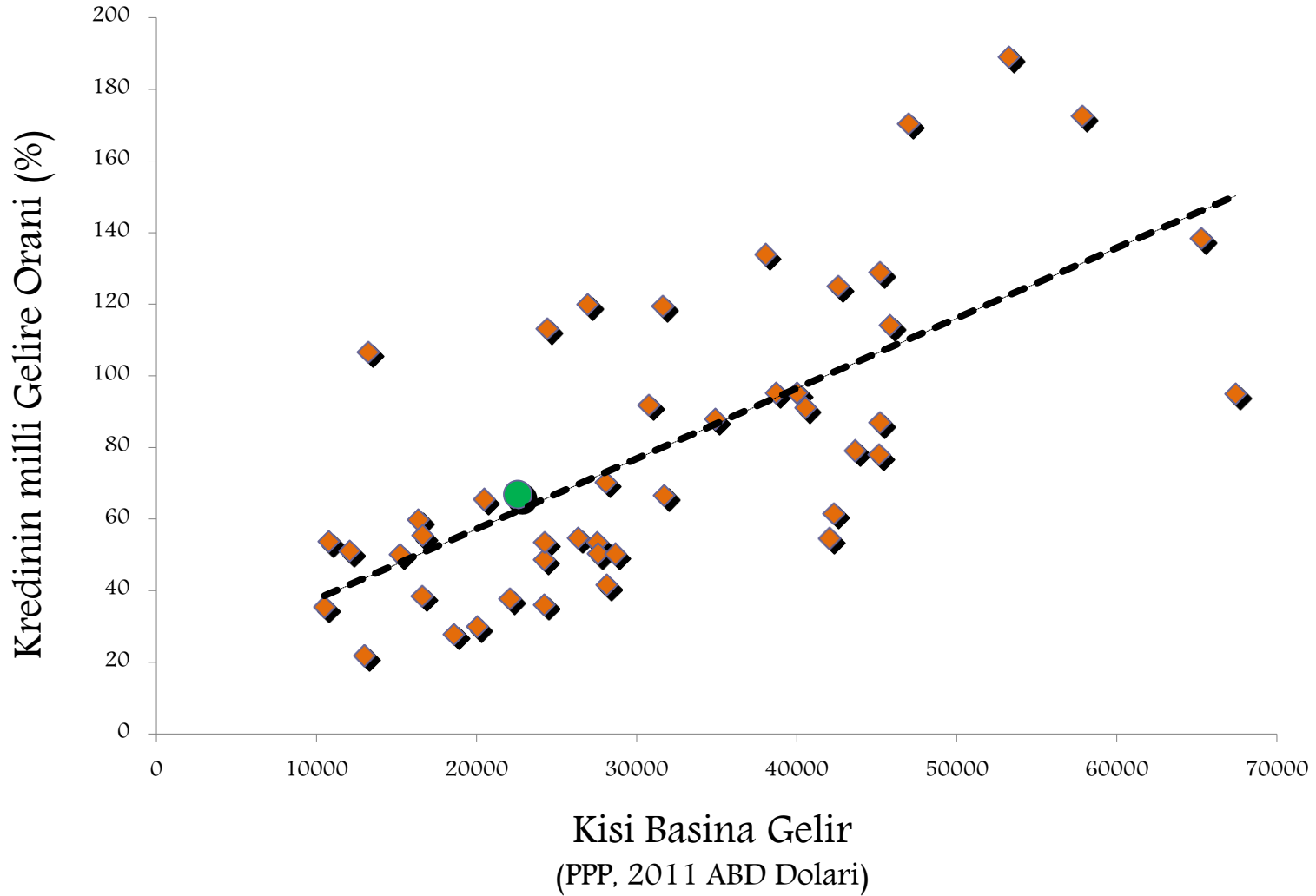
17 Kasim 2017 Istanbul

Icerik

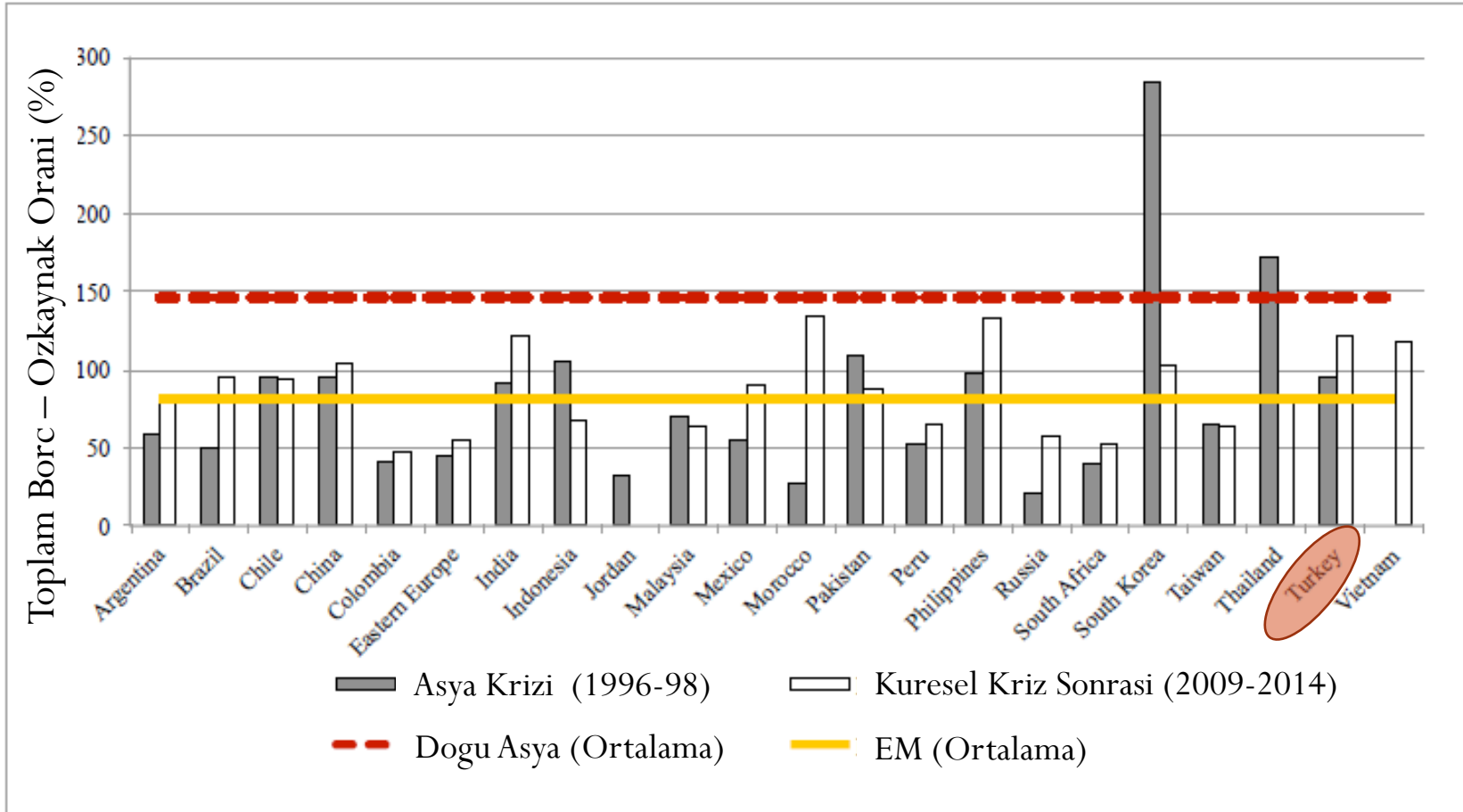
- Turkiye'de özel sektor borclanmasi ideal seviyenin altinda mi?
- Kredi maliyetini azaltip kredi arzini artirmanin ekonomi uzerindeki olasi etkileri
- **Bankalarin kaynak maliyetleri ve kredi arzlari uzerindeki kisitlayici unsurlar**

Turkiye'de özel sektor borclanmasi ideal
seviyenin altinda mi?

Kredi ve Kisi Basi Gelir

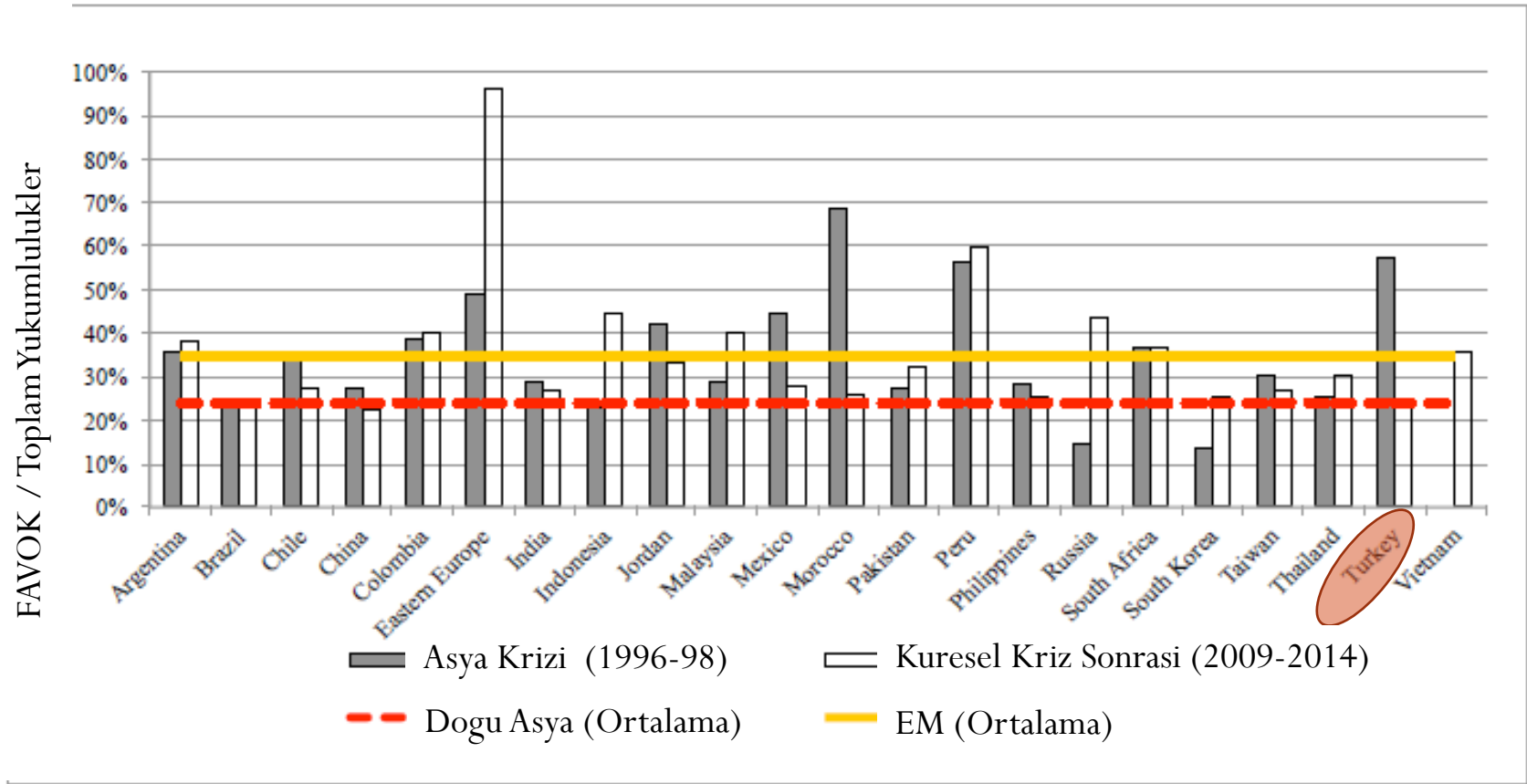

Kuresel finans krizi sonrasi borcluluktaki ivmelenme: Borc-Ozkaynak Oraninda Turkiye EM ortalamasinin uzerinde

Lessons Unlearned? Corporate Debt in Emerging Markets (Alfaro et al. 2017)

Global Kriz sonrasi Firma karlilik EM ortalamasina geriledi

Lessons Unlearned? Corporate Debt in Emerging Markets (Alfaro et al. 2017)

**Kredi maliyetini azaltip kredi arzini
artirmanin ekonomi uzerindeki olasi
etkileri**

Parasal genislemenin etkilerine yönelik gorusler

- Sadece enflasyon yaratir.
- Uretim gecici bir sureligine artar ancak enflasyon da yukselir
- **Ekonomide atil kapasite varsa** enflasyonda sinirli ancak uretimde kayda deger bir artis yaratilabilir.
  - Tum sektorlerde? Dar bogazlar
  - Ithalat talebi?
  - Kredi talebi = Yatirim talebi?

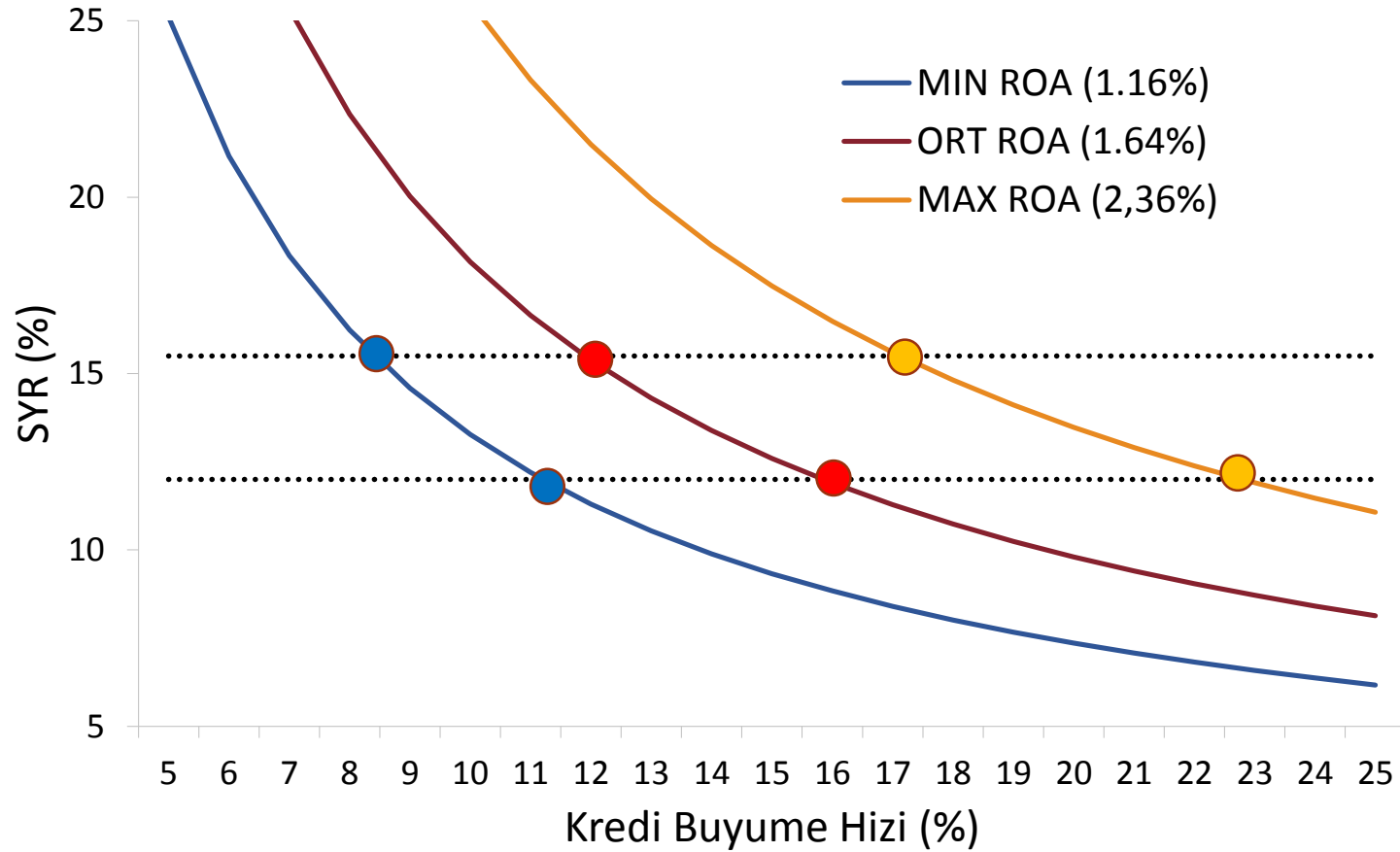

**Bankaların kaynak maliyetleri ve kredi
arzi üzerindeki kısıtlayıcı unsurlar**

Kredi arzı ve maliyeti üzerindeki iki önemli kısıt

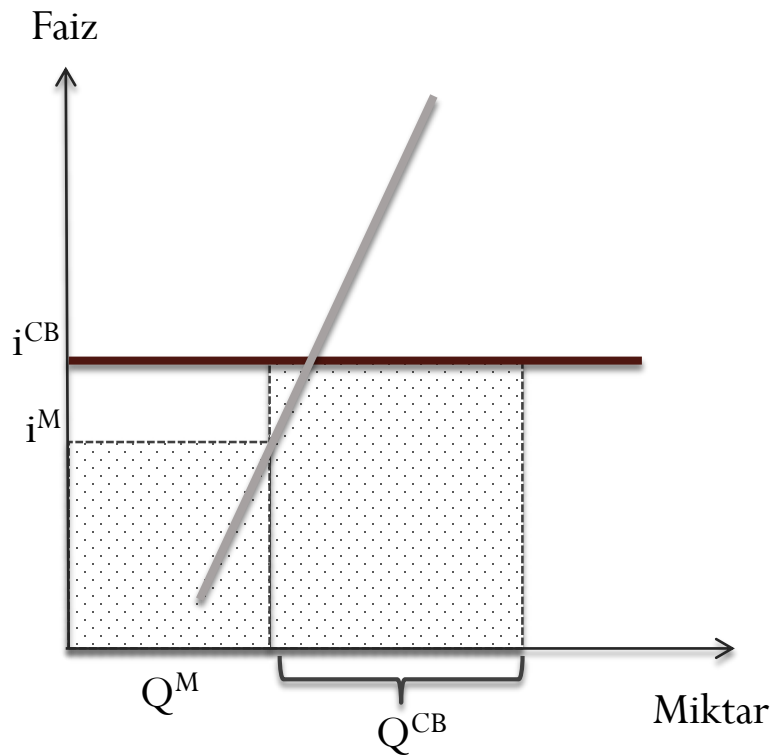
- Sermaye (SYR, kaldıraç)
- Likidite (kisa dönemli, uzun dönemli)

Sermaye, Karlilik ve Kredi Buyume Hizi

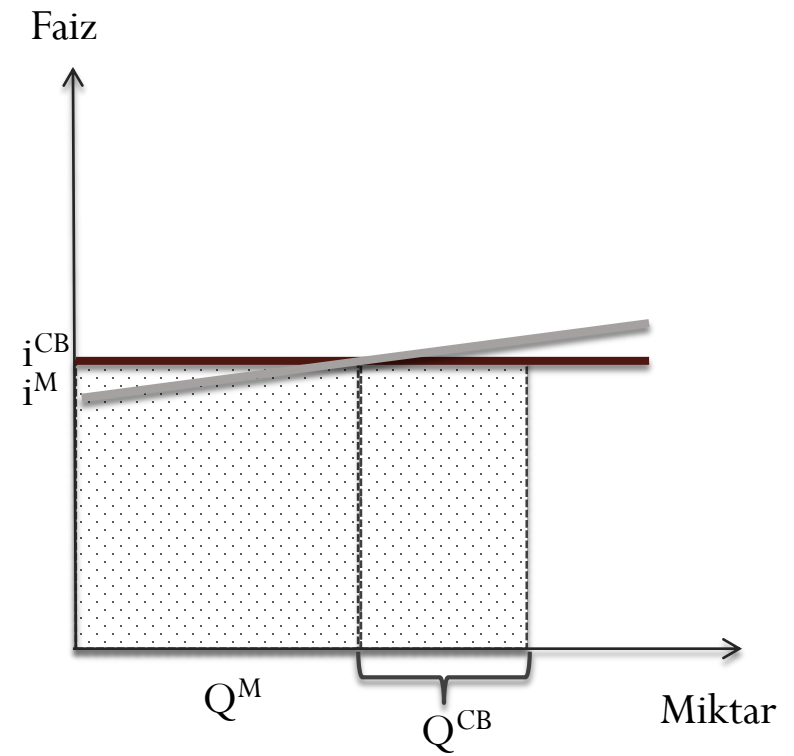

Mevduat faizi MB faizi ilişkisi

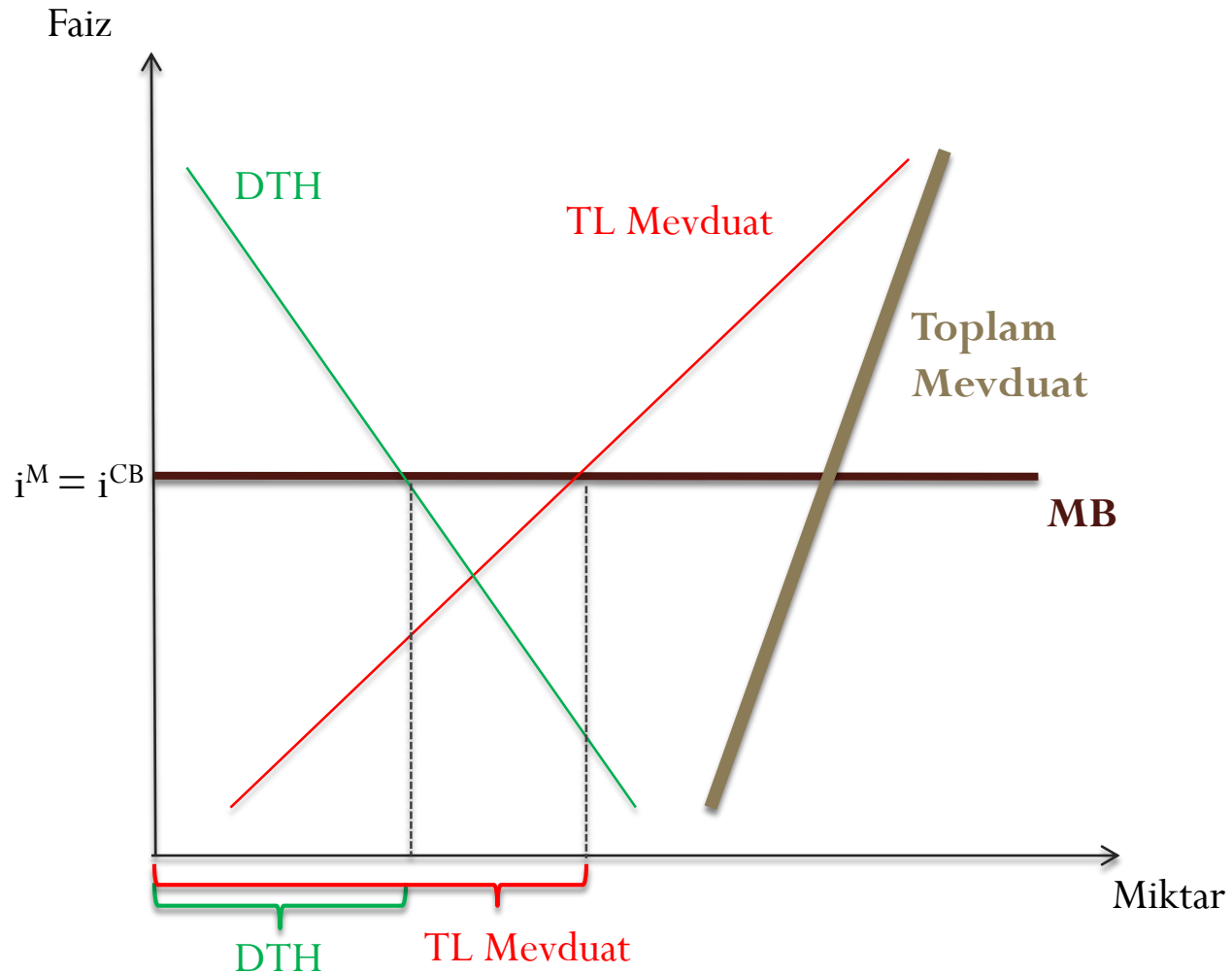
Monopol Banka

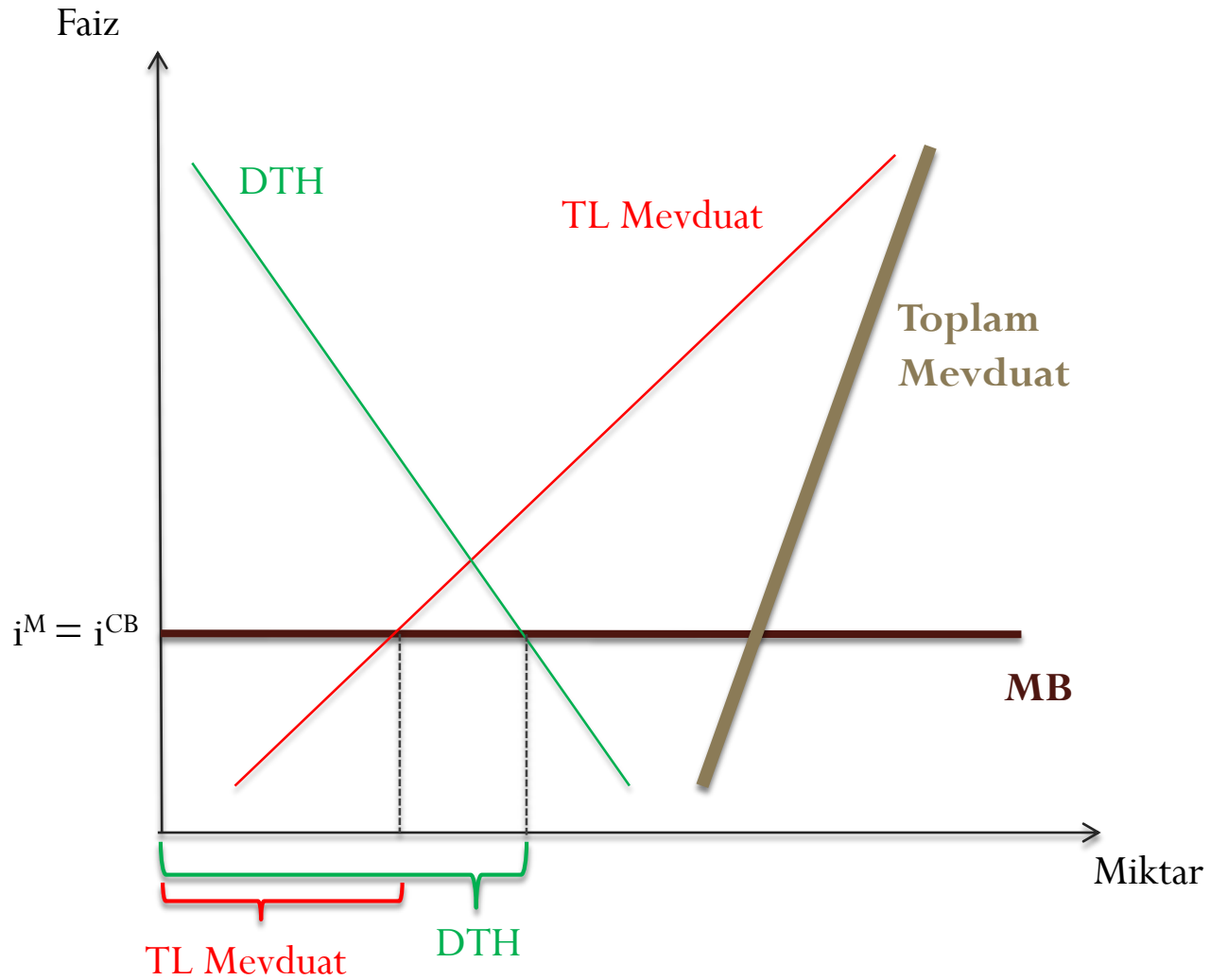
Tam Rekabet

Mevduat Faizi ve Dolarizasyon

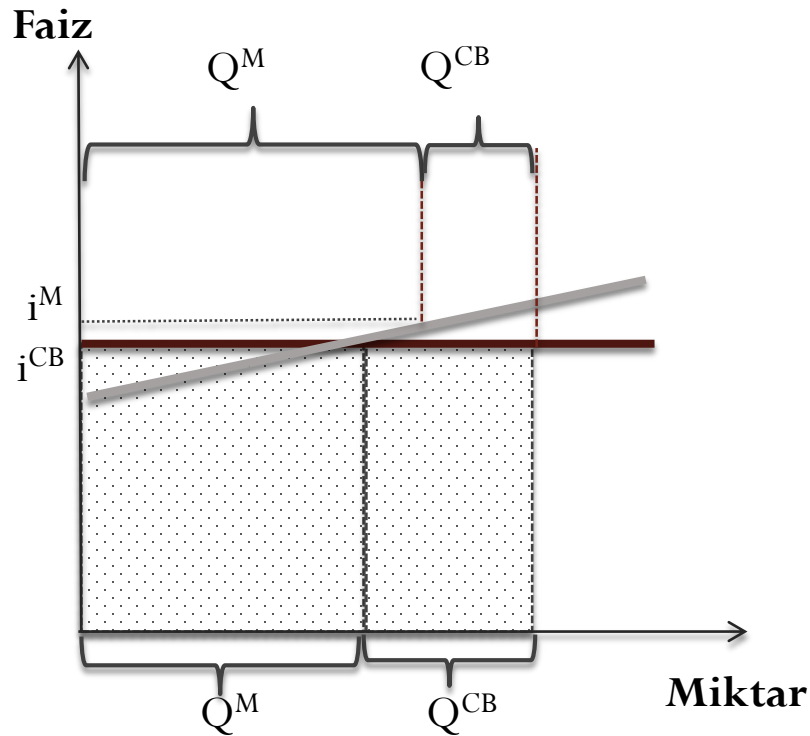

Mevduat Faizi ve Dolarizasyon

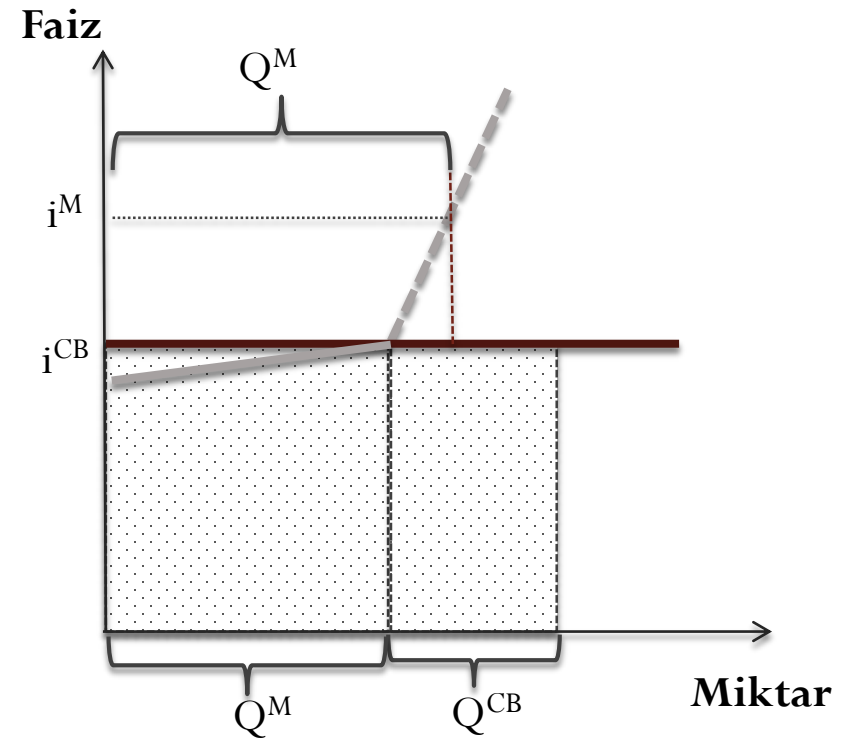

Para piyasasi fonlarinin mevduati ikame edememesi durumunda

Likidite Sorunu Munferit

Likidite Sorunu Sistemik

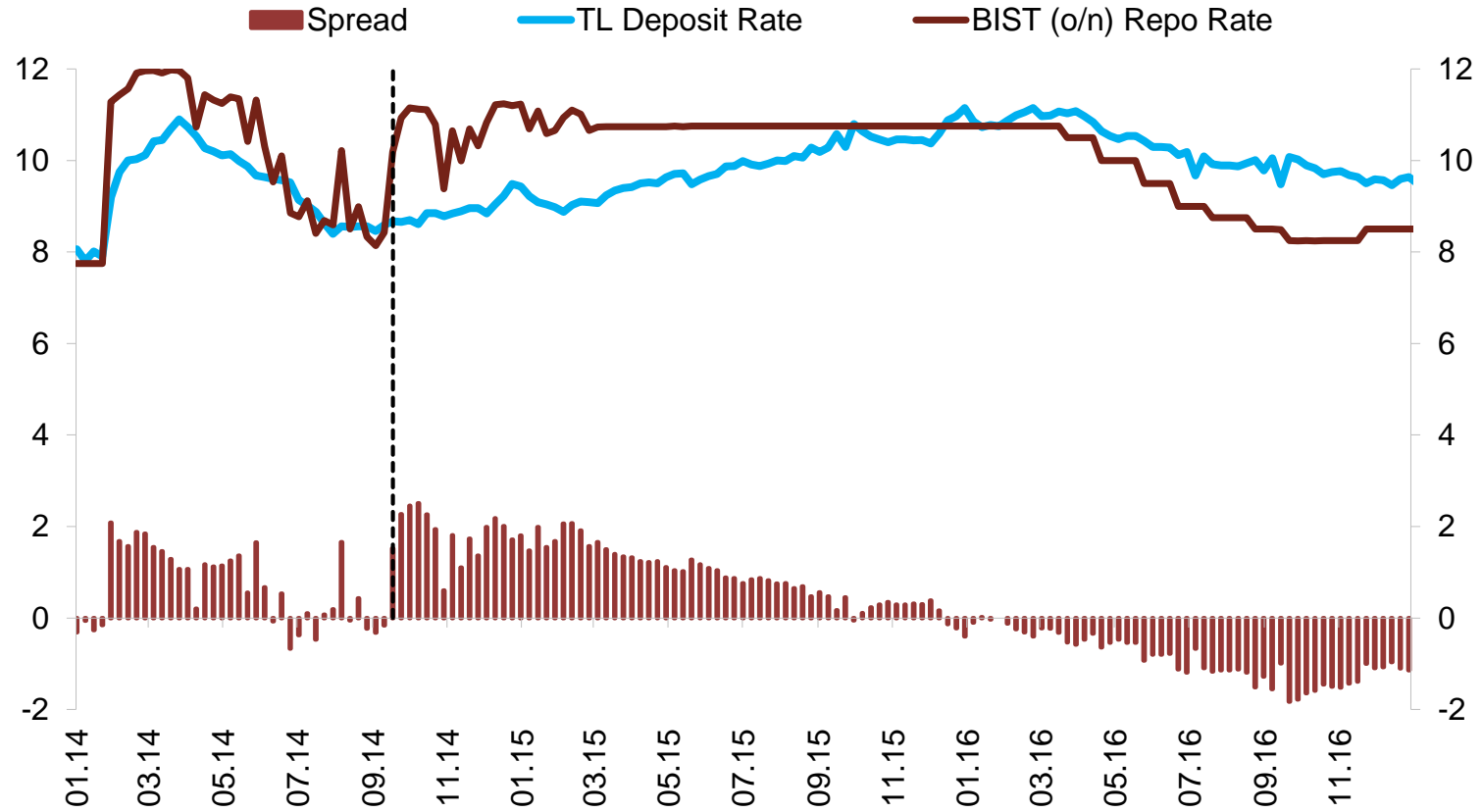

Neden kredi - mevduat oranı (mevduat) önemli

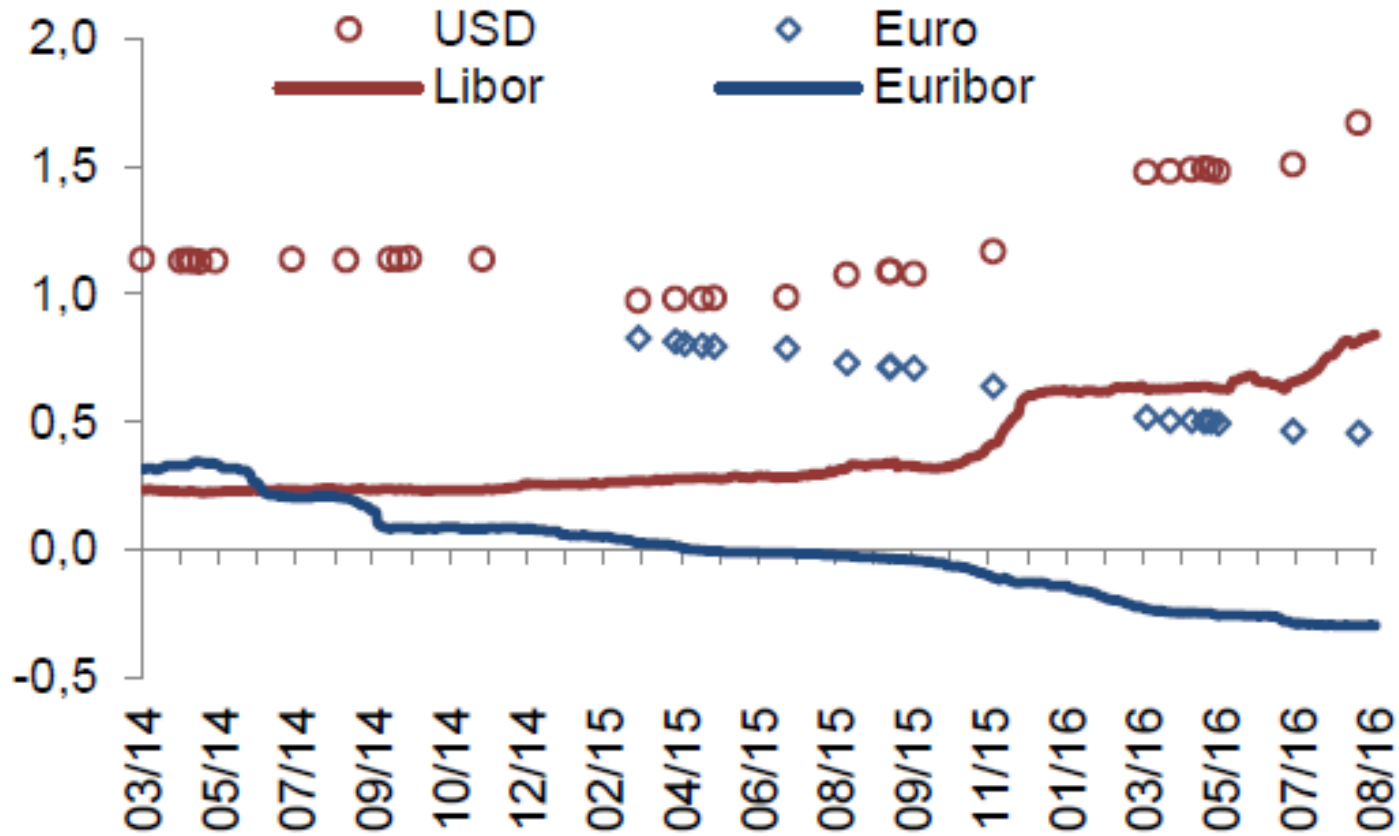
- Fon sağlayıcılar önemli olduğunu düşündüğü için
  - Yurt içi bankaların yatırımcı sunumlarında daha sık bahsedilmeye başlandı
  - Yabancı bankaların genel merkezleri bu rasyo için kısıt getiriyor
  - Kredi derecelendirme kuruluşları tarafından dikkate alınıyor
- Bankaların yapısal (uzun vadeli) likiditesi için yaygın kabul eden bir göstere
  - BASEL yapısal likiditeyi ölçen bir indikatör geliştirdi (NIFO)
  - Bazı ülkelerde K/M rasyosu üzerine konulan kısıtlar
  - Sistemik krizlerin öncü göstergesi (van den End (2013))

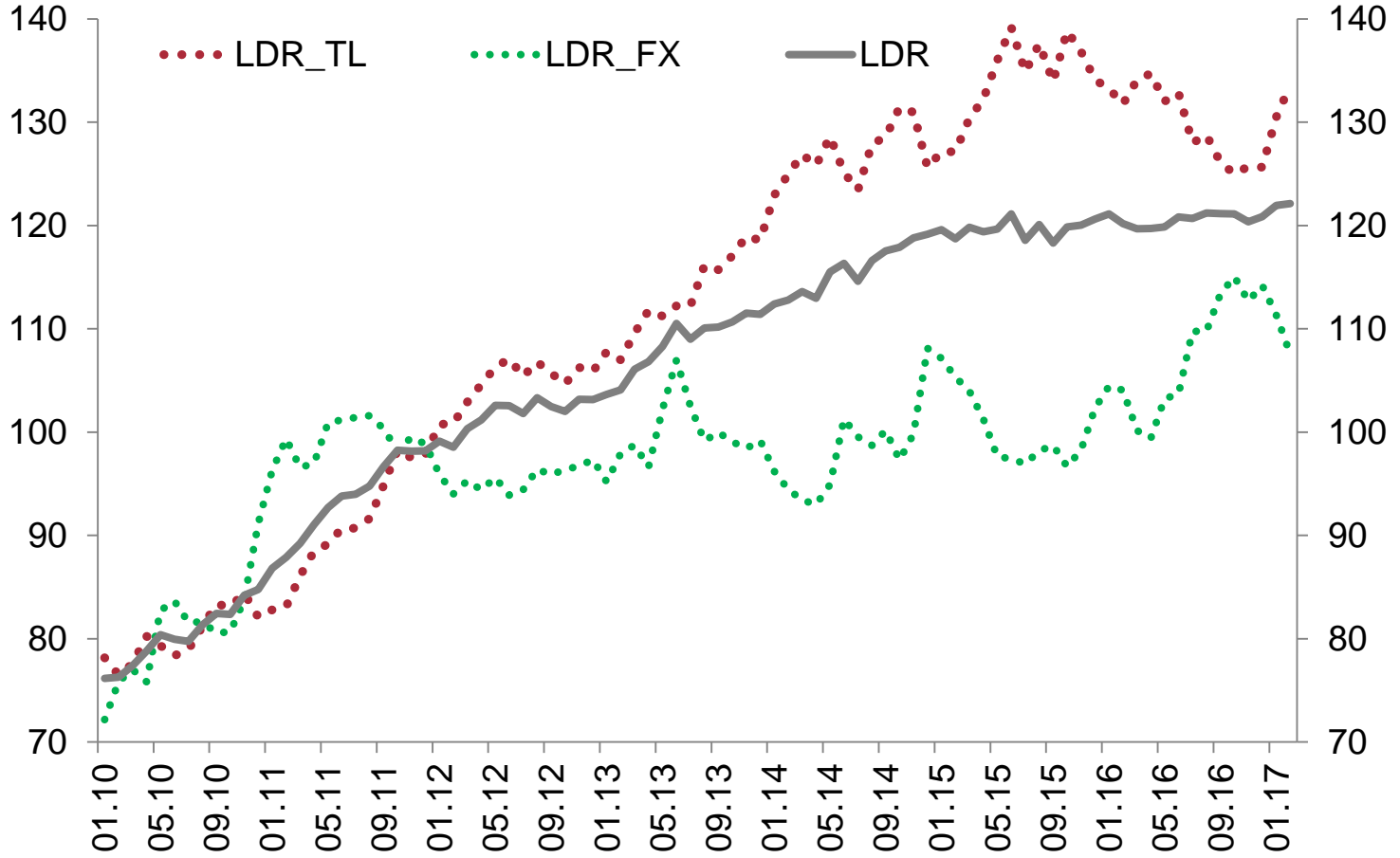
2014 sonlarından itibaren mevduat faizi iki yıl boyunca artmıştır

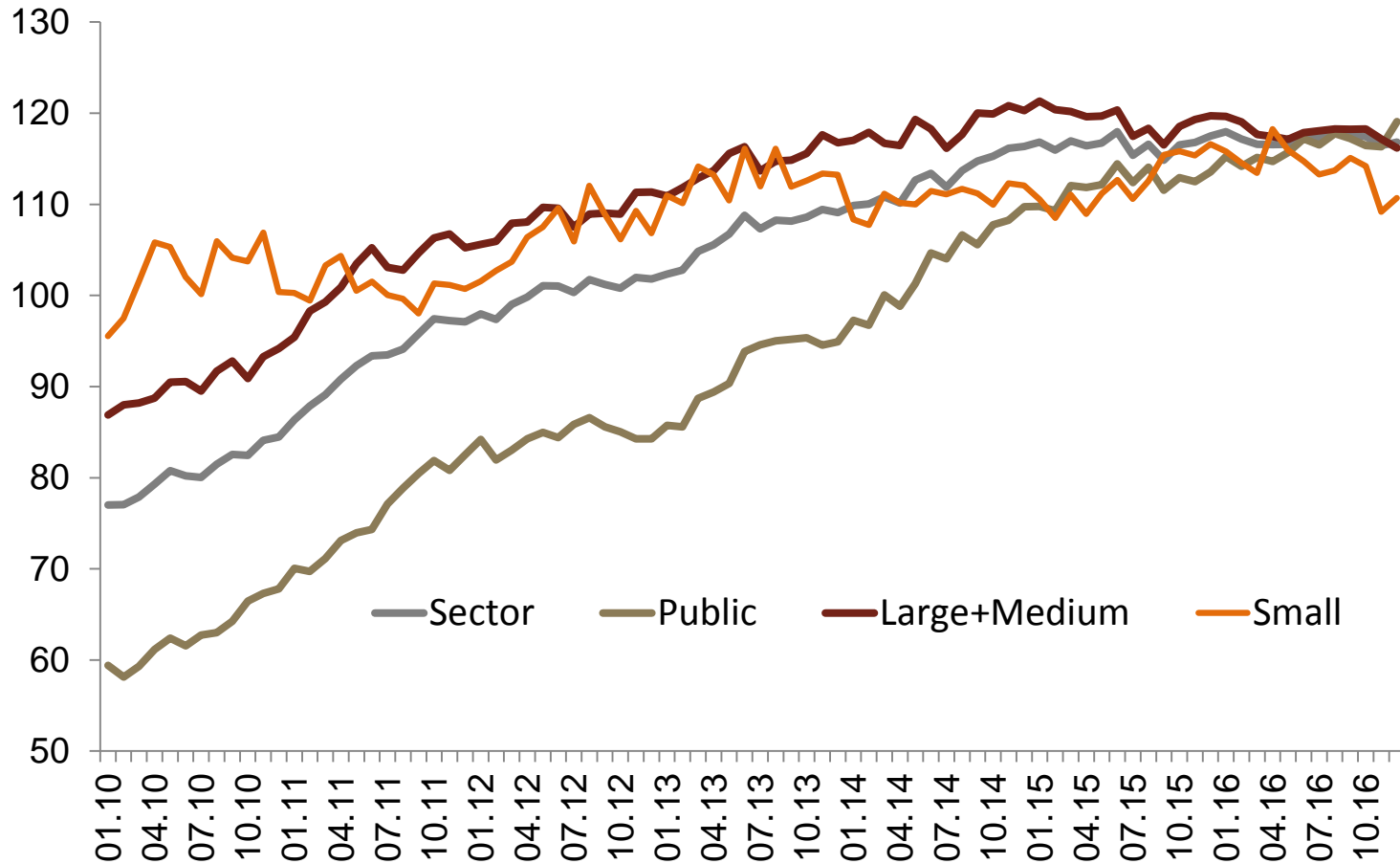
Ilgili donemde yurt disi borclanma sartlarinda herhangi bir anormallik gozlenmemistir

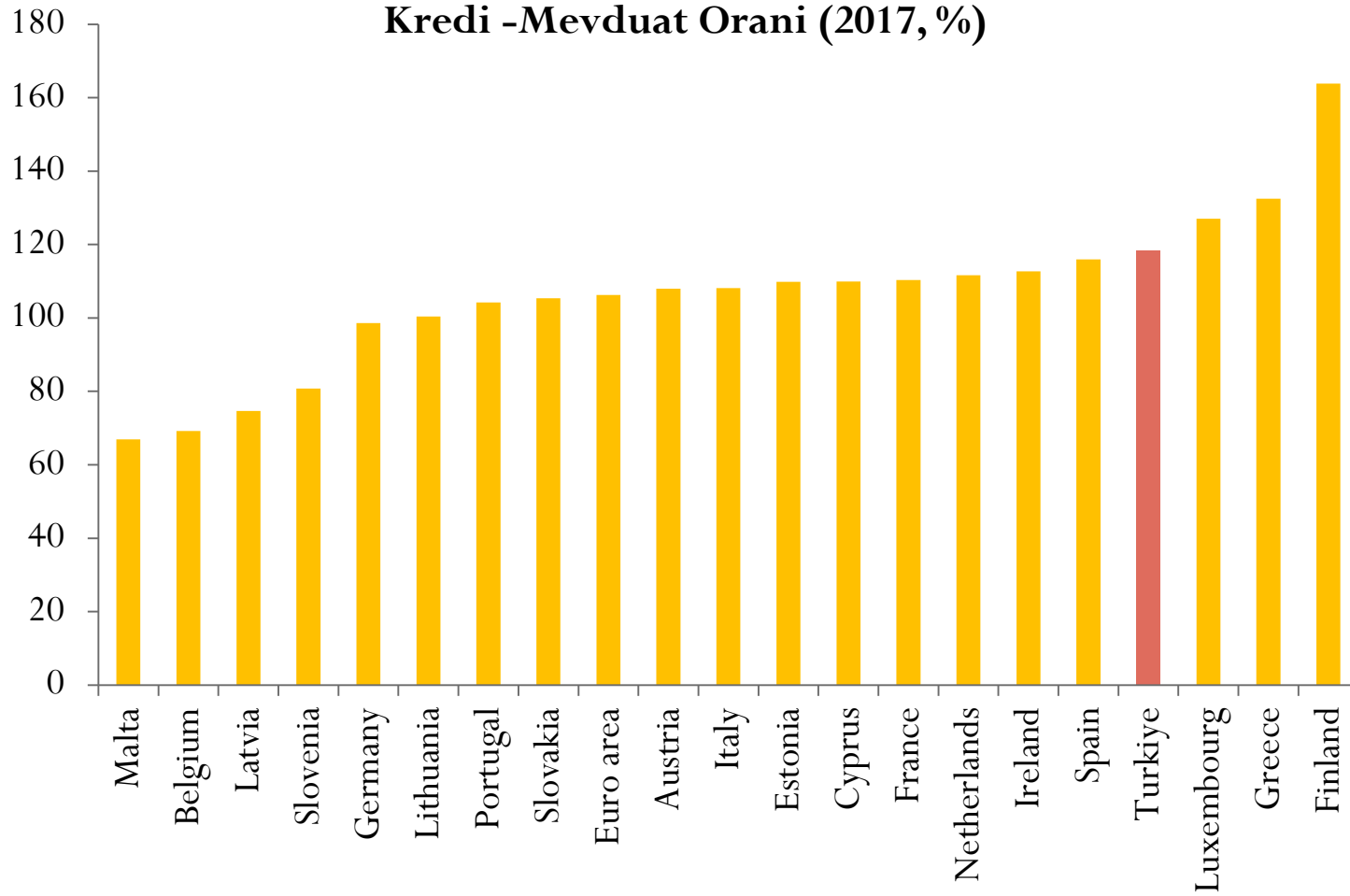
2014 sonunda kredi-mevduat oranı %120 seviyesine ulaşmıştır

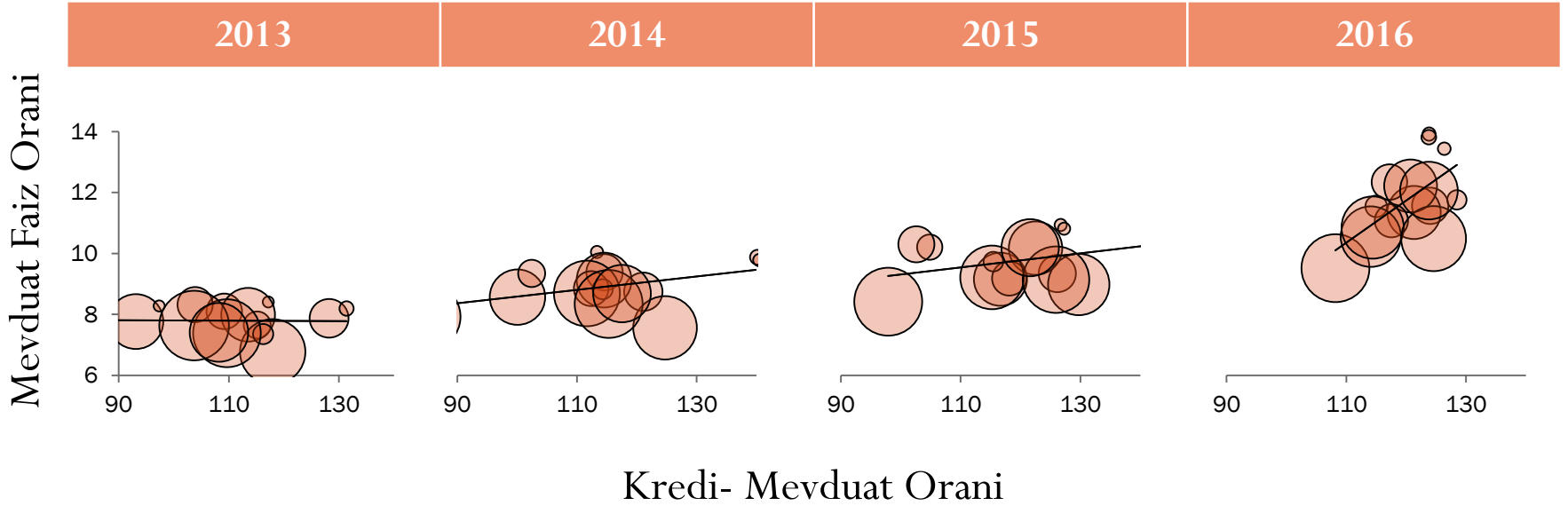
Kredi-mevduat oranı en yüksek bankalar büyük ve orta ölçekli bankalardır

Bankacilik sisteminin kredi-mevduat oranı gorece yuksektir

Kredi mevduat oraninin faizler uzerindeki etkisi 2014'ten itibaren guclenmistir

Ekonometrik Analiz

21 bankanın dahil edildiği ve sabit etki panel veri metodunu kullandığımız analizde

- K/M Oranının mevduat faizleri üzerinde etkili
- LKO'nun mevduat faizleri üzerinde istatistiksel olarak anlamlı ancak ekonomik olarak sınırlı düzeyde etkili
- K/M oranına göre bankalar gruplandırıldığında
  - 110 altı bankalar için K/M oranının mevduat faiziyle ilişkisinin olmadığı,
  - 120 üzerinde K/M oranına sahip grupta K/M oranının 110-120 arasındaki gruba göre mevduat faizi üzerinde daha etkili olduğu **bulgulanmıştır.**

K/M kisiti nasıl oluştü ve makro dinamiklerle ilişkileri

- K/M oranının bankacılık için sınırlayıcı bir unsur olarak ortaya çıkması ne anlama geliyor?
  - Kredi büyümesi, dış borçlanma?
- K/M'in zaman içerisindeki gelişiminin makroekonomik dinamiklerle ilişkisi var mı?
- Son K/M de son dönemde gözlemlenen yataylaşma bankalarının tutumlarının bir sonucu mu?

Kredi mevduat ilişkisi: basit bir dinamik denklem

- $\Delta(K) = \varnothing \Delta(M)$
- $\Delta(K)/Y = c$
- $Y_t = \beta * Y_{t-1}$

Parametreler:

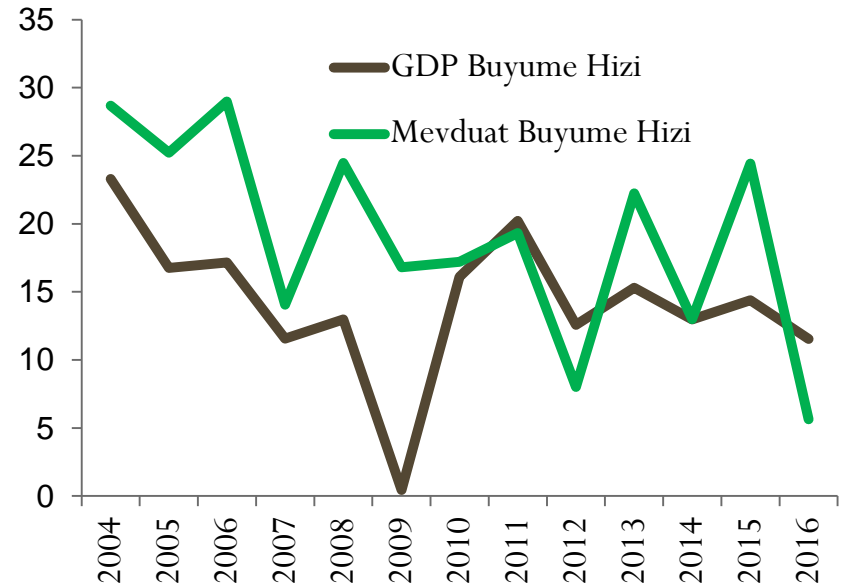
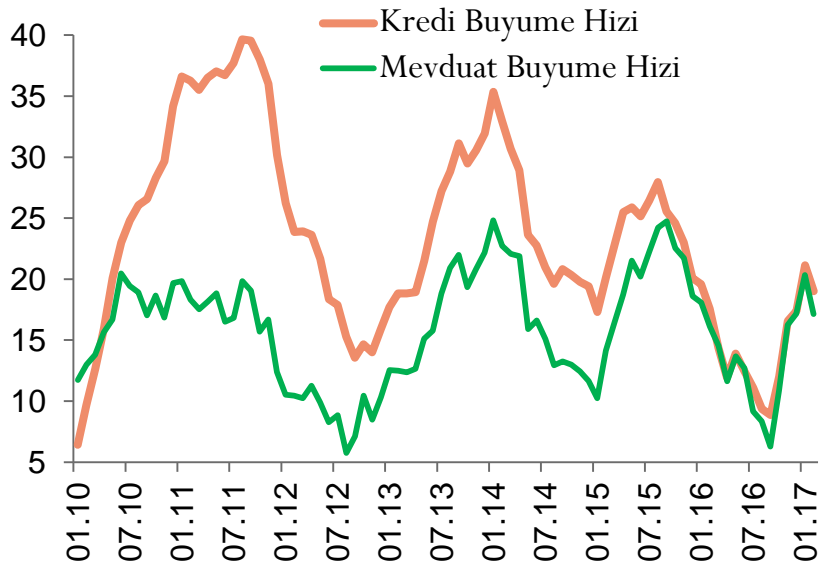
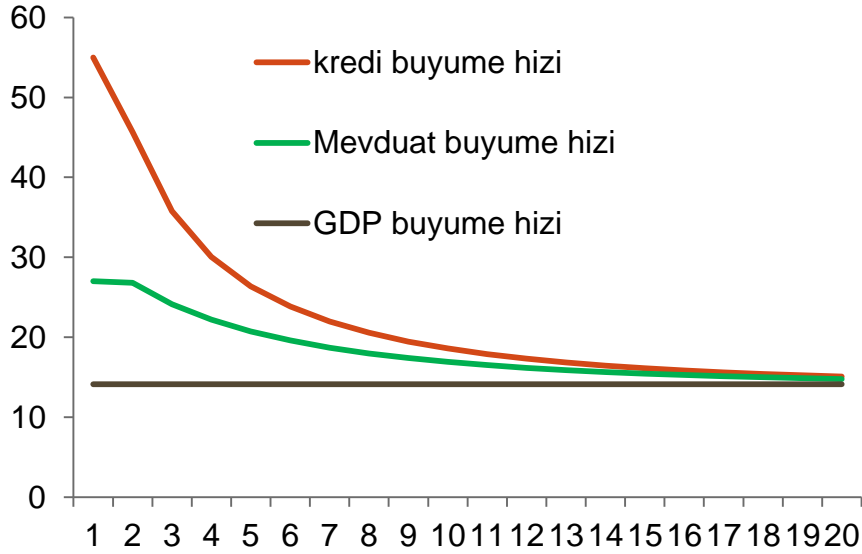
$\varnothing$: Kredi ile sağlanan ilave talebin yurt dışına giden kısmi

c : kredi değişiminin milli gelire oranı

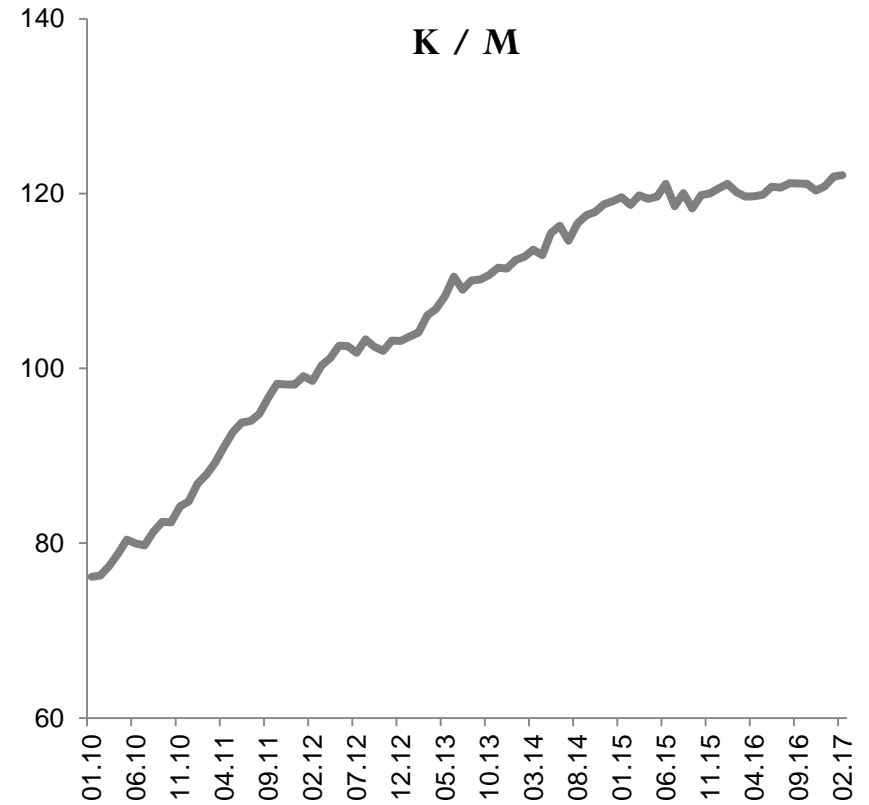
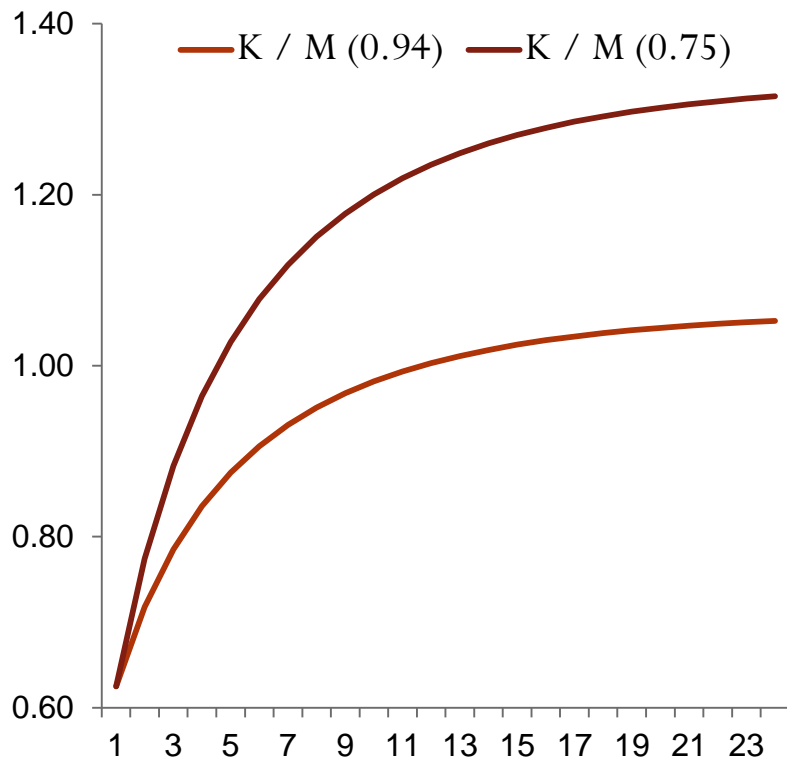
β : milli gelir büyüme hızı (nominal)

Kredi (K), Mevduat (M) ve milli gelir (Y) değişkenlerinin 2004 yılına ait değerleri

Dinamik denklemin ima ettigi buyume oranlari

Dinamik denklemin ima ettigi K/M patikasi

Parantez icindeki oranlar talebin yurt disina giden kismini ifade etmektedir. 0.94 cari acigin milli gelire oranini , 0.75 degeri ithalatın toplam yurt ici talebe oranini ifade etmektedir

Ozet

- Cozumleri daha iyi belirleyebilmek adina ekonominin finansman ihtiyaci ile ilgili tartismalari daha analitik bir cerceveye tasimak gerekmektedir.
- MB veya Bankalar vasitasi ile yaratilacak genisleme dikkatli bir fayda-maliyet analizini haketmektedir
- Bankalarin duzenlemeler ve is modellerinin dogasi geregi var olan kisitlari dikkate almadan alinacak kararlarin arzulanmayan etkileri olabilir

Bankacilik Sektorunde Kaynak Yapisi ve Kaynak Maliyetine Iliskin Kisitlar

Koray Alper
Avrupa Yatirim Bankasi

Bankacilik Sektoru: Riskler Kirilganliklar ve Cozum Onerileri

17 Kasim 2017 Istanbul